

مرجع ۸۲

کارنامه منابع اسلامی ایران در سال ۱۳۸۲

جلد اول

تهیه کننده: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا)

مؤسسه اطلاع رسانی اسلامی مرجع

۱۳۸۴

مرجع ۸۲: کارنامه منابع اسلامی ایران در سال ۱۳۸۲ / تهیه کننده پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا). - قم مؤسسه اطلاع رسانی اسلامی مرجع، ۱۳۸۴.

ج۲. + لوح فشرده. : نمودار.

(جلد گالینگور به همراه لوح فشرده): ۳۰۰۰۰۰ ریال (دوره).

ISBN: 964-8704-08-2

964-8704-10-4 (دوره)

فهرستویسی بر اساس اطلاعات فیا.

۱. اسلام -- کتابشناسی. ۲. اسلام -- مقاله نامه -- فهرستها. ۳. اسلام -- پایان نامه ها --

فهرستها. ۴. اسلام -- چکیده ها. الف. عنوان: کارنامه منابع اسلامی ایران در سال ۱۳۸۲.

۰۱۶/۲۹۷

م ۵الف / Z۷۸۳۵

۱۳۸۴

عنوان: مرجع ۸۲: کارنامه منابع اسلامی ایران در سال ۱۳۸۲ (جلد اول)

تهیه کننده: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا)

ناشر: مؤسسه اطلاع رسانی اسلامی مرجع

چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۸۴

لیتوگرافی: نینوا اسکندر - قم

چاپ و صحافی: کیمیا

طرح روی جلد: سیمای مبین

بها: دوره دو جلدی با جلد گالینگور به همراه لوح فشرده: ۳۵۰۰۰۰ ریال

شابک (جلد اول): ۹۶۴-۸۷۰۴-۰۸-۲

شابک (دوره ای): ۹۶۴-۸۷۰۴-۱۰-۴

نشانی: قم: بلوار شهید صدوقی، کوچه شماره ۱۱، پلاک ۷۲، صندوق پستی: ۱۵۹-۳۷۱۶۵ تلفن: ۰۲۵۱) ۲۹۱۰۷۰۵، نمابر: ۰۲۵۱) ۲۹۳۱۳۵۶

آدرس اینترنت: www.IslamicDataBank.com

زیر نظر

محمد سمیعی

مدیر پژوهشی

سیداصغر احمدی

ناظر پژوهشی

محمدعلی جعفری

ویرایش

محمدعلی جعفری و محمد ملکی

مدیر بخش نشریات

اکبر مقدسی

گروه ماخذشناسی

محمدتقی زهرایی فرد، محمدصادق اسماعیل پور، محمدرضا ملکی،

محمدصادق کیمیائی فر، علی نجفی نژاد و مهدی پوراسماعیلی

گروه چکیده نویسی

علی آقانوری، محمد ملکی، محمود طیارمراغی، علی احمدی میرآقا،

رضا بهشتی، علی خاتمی، لقمان سرمدی و احمد زارعی

نمایه ساز

علی احمدی میرآقا

گروه اجرایی

محمود غلامی، سیدجواد سیدصبور، اسدالله باقری و محمود کاظمی

گروه فنی

علی اسماعیل پور، محمود غلامی، سیدمحمدحسین فخری، رضا صاحبی، جواد زند و محسن دز

مسئول هماهنگی و ارتباطات

امیرحسین شرافت

واژه نگاران

یوسف درویش، مجتبی باقرنژاد، محمد نصیروند و سیدشیرزاد هاشمی

فهرست مطالب

جلد اول

پانزدهم

راهنمای استفاده کنندگان

اخلاق

۱	کلیات
۱۷	اخلاق عملی
۲۴	رذایل اخلاقی
۲۷	شخصیت‌های اخلاقی
۳۰	فضایل اخلاقی
۵۴	فلسفه اخلاق
۵۶	مواعظ اخلاقی

ادبیات

۷۱	کلیات
۷۴	ادبیات داستانی
۷۵	ادیبان و شاعران
۸۳	شعر
۹۸	صرف و نحو
۱۰۰	علوم بلاغی
۱۰۳	لغت
۱۰۴	نثر

ادیان و فرق

۱۰۷	کلیات دین‌شناسی
	ادیان
۱۱۲	اسلام
۱۱۶	ادیان دیگر
	فرقه‌ها و مذاهب
۱۱۹	کلیات فرقه‌شناسی

۱۲۵	تقریب بین مذاهب
۱۲۸	اسماعیلیه
۱۳۰	شیعه
۱۴۲	وهابیت

اقتصاد اسلامی

۱۴۵	کلیات
۱۵۴	مالیه

پیامبر و اهل بیت (ع)

	اهل بیت (ع)
۱۶۱	کلیات
۱۷۵	امام باقر (ع)
۱۷۵	امام جواد (ع)
۱۷۶	امام حسن عسکری (ع)
۱۷۷	امام حسن (ع)
۱۸۰	امام حسین (ع)
۲۰۳	امام رضا (ع)
۲۰۶	امام سجاد (ع)
۲۰۶	امام صادق (ع)
۲۰۸	امام علی (ع)
۲۵۶	امام کاظم (ع)
۲۵۷	امام مهدی (عج)
۲۸۰	امام هادی (ع)
۲۸۱	فاطمه زهرا (س)
۲۸۹	پیامبر اسلام (ص)

تاریخ و جغرافی

۳۰۳	کلیات
۳۱۲	تاریخ پیش از اسلام
۳۱۳	سلسله‌های حکومت‌گذار
۳۱۹	خلفا
۳۲۳	صدر اسلام
۳۲۷	قوم‌شناسی
۳۲۸	گسترش اسلام
	کشورها و مناطق
۳۲۹	آفریقا
۳۳۰	آمریکا
۳۳۱	اروپا
۳۳۲	افغانستان
	ایران
۳۳۳	کلیات

تاریخ معاصر ایران

۳۳۷	کلیات
۳۳۸	انقلاب اسلامی
۳۴۹	عصر پهلوی
۳۵۲	جمهوری اسلامی
۳۵۹	جریان‌های سیاسی
۳۶۰	شخصیت‌ها
۳۶۲	مشروطیت
۳۶۷	مناطق ایران
۳۷۸	عراق
۳۸۳	عربستان
۳۸۴	فلسطین
۳۸۷	لبنان
۳۸۸	کشورها و مناطق دیگر
۳۹۲	موزخان

جامعه‌شناسی

۳۹۵	کلیات
۳۹۶	آسیب‌شناسی اجتماعی
۳۹۸	ارزش‌ها
	اقتشار
۳۹۹	جوانان
۴۰۰	روحانیت شیعه
۴۰۲	روشنفکران
۴۰۴	زنان
۴۱۸	اقتشار دیگر
	تحولات اجتماعی
۴۱۹	کلیات
۴۲۲	اصلاحات
۴۲۳	تجددگرایی
۴۲۸	توسعه اجتماعی
۴۳۰	جهانی‌شدن
۴۳۷	تمدن
۴۴۱	جامعه
۴۴۳	جامعه‌شناسی ارتباطات
۴۴۸	جامعه‌شناسی دین
۴۵۰	خانواده
۴۵۲	رفتار اجتماعی
۴۵۶	زندگی اجتماعی
۴۶۰	ساختار اجتماعی
۴۶۳	فرهنگ

حدیث

۴۶۹	کلیات
۴۷۳	احادیث خاص
۴۷۷	درایة الحدیث
۴۸۰	دعاها
۴۸۵	رجال
۴۹۱	زیارتنامه‌ها
	مجموعه‌های حدیثی
۴۹۲	نهج البلاغه
۵۰۵	مجموعه‌های حدیثی دیگر

حقوق

۵۱۷	کلیات
۵۲۴	آیین دادرسی
۵۲۷	حقوق بین‌الملل
۵۲۹	حقوق جزا و جرم‌شناسی
۵۳۸	حقوق خصوصی
۵۵۴	حقوق عمومی
۵۵۵	مجموعه قوانین

روان‌شناسی و علوم تربیتی

۵۵۹	کلیات
۵۶۸	بیماری‌های روانی
۵۷۰	علوم تربیتی
۵۸۵	گروه‌های سنی

شخصیت‌شناسی عمومی

۵۹۱	کلیات
۵۹۳	امامزادگان
۶۰۰	پژوهشگران اسلامی
۶۰۵	خاورشناسان
۶۰۷	روحانیان معاصر شیعه
۶۰۸	زنان
۶۰۹	شخصیت‌های تاریخی
۶۱۲	صحابه

علماء و مجتهدان

۶۱۴	آقابزرگ تهرانی، محمدمحسن
۶۱۴	خمینی، سید روح‌الله
۶۲۲	خامنه‌ای، سید علی
۶۲۲	شهید صدر
۶۲۴	طوسی، خواجه نصیرالدین
۶۲۴	طباطبایی، سید محمدحسین
۶۲۶	مجلسی، محمدباقر

۶۲۷	مدنی، اسدالله
۶۲۸	مطهری، مرتضی
۶۳۰	علما و مجتهدان دیگر

عرفان و تصوف

۶۴۳	کلیات
۶۵۶	اصطلاحات عرفانی
۶۵۷	تصوف و صوفیان
۶۶۱	حکایات عرفانی
۶۶۳	عارفان
۶۶۹	عرفان عملی
۶۷۸	عرفان نظری

چشم‌دوم

علوم سیاسی

۶۹۱	کلیات
۷۲۳	آزادی
۷۳۰	اندیشه‌های سیاسی
۷۴۶	جغرافیای سیاسی
۷۴۷	جنبش‌های معاصر اسلامی
۷۴۸	حکومت
۷۵۷	روابط بین‌الملل
۷۵۹	مدیریت
۷۶۲	نظام‌های سیاسی

علوم طبیعی و ریاضی

۷۷۳	پزشکی
۷۷۶	ستاره‌شناسی و نجوم
۷۷۹	علوم دیگر

فقه و اصول

۷۸۳	کلیات
	اصول فقه
۷۹۷	اجتهاد و تقلید
۸۰۲	مباحث دیگر
۸۱۱	جزائیات
	عبادات
۸۱۷	امر به معروف و نهی از منکر
۸۱۹	جهاد
۸۲۱	حج
۸۲۵	روزه و اعتکاف
۸۳۷	نماز
۸۳۸	عبادات دیگر

۸۴۰	فقه سیاسی
۸۴۱	فقیهان
۸۴۷	قواعد فقهی
۸۴۸	گزیده‌های احکام
	معاملات

۸۵۴	ازدواج
۸۵۷	طلاق
۸۵۷	معاملات دیگر

فلسفه و منطق

۸۶۵	کلیات
۸۷۶	امور عامه
۸۸۵	شناخت
۸۹۳	فیلسوفان
۹۰۵	مبدأ و معاد
۹۰۸	مکاتب فلسفی
۹۱۰	منطق
۹۱۵	نفس‌شناسی

قرآن و علوم قرآنی

۹۱۷	کلیات
۹۲۹	اسلوب ادبی و بیانی قرآن
۹۳۲	اعجاز قرآن
۹۳۴	اعراب القرآن
۹۳۴	امثال قرآن
۹۳۶	اوصاف خاص قرآن
۹۳۷	اسامی و صفات قرآن
۹۴۰	تاریخ قرآن
۹۴۳	ترجمه قرآن
۹۴۶	تفسیر قرآن
۹۷۳	تقسیمات قرآن
۹۷۵	تلاوت قرآن
۹۷۷	قرائات
۹۷۸	قصص قرآن
۹۸۳	مصحف

کلام

۹۸۵	کلیات
۹۹۸	آخرت
۱۰۰۹	انسان‌شناسی
۱۰۱۸	جهان هستی
۱۰۲۰	خداشناسی

راهنماشناسی

۱۰۳۳		امام‌شناسی
۱۰۴۳		پیامبرشناسی
		کلام جدید
۱۰۵۱		اصلاح‌گرایی دینی
۱۰۵۶		پلورالیسم دینی
۱۰۵۹		دین و دینداری
۱۰۶۱		دین و عقل
۱۰۶۴		سکولاریسم
۱۰۶۵		علم و دین
۱۰۶۷		فلسفه دین
۱۰۷۵		مباحث دیگر
۱۰۷۸		متکلمان
۱۰۷۹		معارف اسلامی

مرجع

۱۰۸۹		اطلاع‌رسانی
۱۰۹۰		پژوهش
۱۰۹۵		دایرةالمعارف‌ها
۱۰۹۷		فرهنگ‌ها و اصطلاحنامه‌ها
۱۰۹۷		کتاب و نشر
۱۰۹۹		کتابخانه‌ها
۱۱۰۳		کتبشناسی اسلامی
۱۱۰۶		مجموعه‌ها
۱۱۰۹		مراکز و مؤسسات
۱۱۱۱		میراث اسلامی
۱۱۱۹		نشریات

هنر

۱۱۲۱		کلیات
۱۱۲۶		خوشنویسی
۱۱۲۸		صنایع دستی
۱۱۲۹		معماری
۱۱۳۱		موسیقی
۱۱۳۲		نقاشی
۱۱۳۴		هنرهای نمایشی

فهرستواره

۱۱۳۷		فهرستواره عنوانها
۱۲۱۱		فهرستواره پدیدآورندگان
۱۲۵۷		فهرستواره ناشران
۱۲۶۵		فهرستواره نشریات
۱۲۷۹		فهرستواره الفبایی موضوعات

۱۳۳۵	فهرستواره عنوانهای لاتین
۱۳۳۷	فهرستواره کد دیوئی
۱۳۴۱	فهرستواره کد کنگره

نمودارها

۱۳۵۳	نمودار پراکندگی کتابها بر اساس محل چاپ
۱۳۵۴	نمودار پراکندگی فعالترین ناشران
۱۳۵۵	نمودار پراکندگی کتابها بر اساس نوبت چاپ
۱۳۵۶	نمودار پراکندگی بر اساس تعداد مقالات در نشریات
۱۳۵۷	نمودار پراکندگی بر اساس پدیدآورندگان پرآثار
۱۳۵۸	نمودار پراکندگی پدیدآورندگان بر اساس نقش
۱۳۵۹	نمودار پراکندگی منابع بر اساس زبان
۱۳۶۰	نمودار پراکندگی منابع بر اساس موضوعات

راهنمای استفاده کنندگان

مقدمه

کتاب مرجع ۸۲ با هدف معرفی منابع اسلامی ایران و شناساندن میراث فرهنگی سرزمین اسلامی کلیه کتابها، مقالات نشریه، مقالات مجموعه و پایان نامه‌های سال ۱۳۸۲ را بر اساس اصطلاح نامه علوم اسلامی طبقه بندی کرده و در اختیار محققان و دانشجویان قرار داده است. این مجموعه با ویژگیهای زیر تقدیم می گردد:

قلمرو

منابع مکتوب اسلامی که دارای حداقل سطح علمی باشند و به یکی از موضوعات اسلامی و جهان اسلام پرداخته باشند در دامنه کار این کتابشناسی قرار گرفته اند. برای تشخیص اسلامی بودن منابع، ملاک هایی که محور کار ما بوده عبارت اند از:

- کلیه آثار مربوط به علوم اسلامی مثل: فقه و اصول، رجال و درایه، حدیث، علوم قرآن و تفسیر، کلام.
- تاریخ اسلام و کلیه زیرشاخه های آن، تاریخ حرکت های اسلامی، تاریخ دولت های مسلمان مثل: صفویه و قاجاریه در ایران و عثمانی ها در ترکیه، البته در صورتی که جنبه های اسلامی آن مدنظر باشد؛ مثل بررسی نقش علمای ایران در انقلاب مشروطه، بر خلاف مواردی که در آنها جنبه های اسلامی مورد نظر نیست؛ مانند تاریخ آتاتورک در ترکیه.
- جغرافیای مذهبی؛ مانند: مراکز آموزشی و فرهنگی، علمی، مشاهد متبرکه، مساجد، امامزاده ها، شهرهای مقدس و مسائل مربوط به آن.
- قوانین و حقوق جاری کشورهای اسلامی که با شریعت اسلام مطابقت داشته و یا از آن اثر پذیرفته باشند.
- ادبیات عرب^۱ به جز ادبیات عرب جاهلی و نهضت های جدید ادبی؛ مثل رومانسیسم و قصه نویسی و ادبیات دیگر زبان ها با لحاظ مبانی اسلامی؛ مانند مثنوی معنوی.
- علوم اجتماعی، شامل آثاری در جامعه شناسی و اقتصاد که با رویکردی اسلامی به این مباحث پرداخته باشند.
- فلسفه و عرفان و همچنین کلام جدید و شاخه های آن در صورتی که در محدوده اسلامی بحث شده باشد یا دارای مقایسه و تطبیق باشد.
- کلیه آثار دانشمندان مسلمان که تا قبل از اختراع صنعت چاپ نوشته شده است هر چند مباحث اسلامی نداشته باشند، زیرا به عنوان میراث فرهنگی اسلامی شناخته می شوند. مانند منابع نجوم، هیئت و ریاضیات.
- آثاری که به دستاوردهای علوم جدید از دید اسلامی نظر کرده باشد، مانند محیط زیست در اسلام یا دیدگاه اسلام در مورد دستاوردهای فیزیک جدید.
- منابعی که مشتمل بر مباحث روانشناسی و علوم تربیتی، اخلاق و هنر در حوزه اسلامی باشد.

۱. ادبیات عرب به این جهت وارد قلمرو کاری شد که زیربنای علوم اسلامی و زبان قرآن و احادیث به حساب می آید.

روش کار

از ویژگی‌های این پایگاه، استفاده از روش‌های بنیادی برای گردآوری اطلاعات بوده است؛ به گونه‌ای که برای مآخذشناسی و چکیده‌نگاری آثار به هیچ فهرستی اعتماد نشده است، بلکه کلیه کتاب‌ها، مقالات و پایان‌نامه‌هایی که در این کارنامه آمده، به صورت مستقیم فیش‌برداری و چکیده‌نگاری شده است و در نتیجه، اطمینان بیشتری به پژوهشگران می‌دهد.

هر اثر که طبق ملاک‌های پیش گفته، در قلمرو و حوزه کاری قرار گرفته و یک منبع پژوهشی^۲ به شمار آید اگرچه برای پژوهشگران سطح پایین کارآمد باشد، فیش‌برداری شده است. چاپ‌های مجدد یک کتاب در طی یک سال، اگر صرفاً تکراری بوده و هیچ کار جدیدی روی آن انجام نشده، حذف گردیده است. بنا بر این کتاب‌های مشهوری چون: قرآن، مفاتیح‌الجنان، نهج‌البلاغه، دیوان حافظ، فقط در مواردی که ترجمه جدید و یا تصحیح و شرح تازه‌ای داشته باشند شناسایی شده‌اند و موارد تکراری صرف، حذف شده است. در پایان ذکر این نکته لازم است که نظام اطلاع‌رسانی با هر گونه عمل گزینشی ناسازگار است و برخورد گزینشی با آثار مختلف، از ارزش کار اطلاع‌رسانی می‌کاهد. پارسا با این پیش فرض که اکثر مخاطبان و استفاده‌کنندگان این کتاب و دیگر محصولات این پایگاه، پژوهشگران و محققان هستند، از هر گونه اعمال سلیقه جلوگیری کرده است و به این ترتیب همه آثاری که مشمول آیین‌نامه انتخاب این پایگاه بوده‌اند و در دسترس قرار داشته‌اند آورده شده است. این نگرش می‌تواند با ایجاد فضای باز پژوهشی، نیل به حقایق را، برای پژوهشگران فراهم آورد.

شیوه تنظیم اطلاعات

تقسیم‌بندی محتوای این کتاب بر اساس ۲۰ شاخه اصلی و موضوعات فرعی اصطلاح‌نامه علوم اسلامی تنظیم شده است که از اخلاق شروع می‌شود و به هنر ختم می‌گردد. ترتیب آثار مربوط به هریک از این موضوعات بر اساس حروف الفبایی پدیدآورندگان و در صورت نداشتن پدید آورنده، بر اساس حروف الفبایی عناوین شکل گرفته است. هر واحد اطلاعاتی این کتاب با یک شماره پیاپی مشخص می‌شود و شامل سه قسمت اصلی است:

۱. اطلاعات مآخذشناسی

۲. نمایه‌ها

۳. چکیده

برای آشنایی با نحوه تنظیم اطلاعات و در نتیجه استفاده بهینه از این کارنامه باید از شیوه کار و سیاست‌های پایگاه در مورد جزئیات هر کدام از این سه قسمت، سخن گفت.

مآخذشناسی

اطلاعات مآخذشناسی هر منبع، شامل شش قسمت است: پدیدآورنده، عنوان، مشخصات، ارتباطات محتوایی، کدها و ملاحظات.

پدیدآورندگان

جهت دقیق‌تر کردن نقش پدید آورندگان و عرضه اطلاعات بیشتر به خوانندگان، با دید جزئی‌تری به پدید آورندگان نگریسته شده است. نقش‌های مختلفی که تاکنون ذیل عنوان پدیدآورندگان مورد توجه قرار گرفته است، عبارت‌اند از: نویسنده، مترجم، ناقد و توصیف‌کننده، مناظره‌کننده، مصاحبه‌شونده، محشی و شارح، کوشنده (به کوشش)، مصحح و محقق، خلاصه‌کننده، بازنویس، تهیه و تنظیم‌کننده، کتابنامه‌نویس و

از میان این تعداد، چهار نقش اصلی شامل نویسنده، ناقد و توصیف‌کننده، کتابنامه‌نویس، مصاحبه‌شونده و به کوشش (در موارد خاص) در سرشناسه و قبل از عنوان اثر ذکر شده‌اند و از بقیه پدیدآورندگان که در حقیقت کمک پدیدآورنده به حساب می‌آیند، پس از عنوان یاد می‌شود. همچنین اگر هر یک از پدیدآورندگان دارای همکار باشند، نام او پس از عنوان می‌آید. کلیه نام‌ها بر اساس بانک مستند مشاهیر پارسا مستندسازی شده‌اند.

۲. مقصود هر اثریست که دارای جنبه‌های شعاری، تبلیغاتی، موردی بودن و روزنامه‌ای نباشد و مطالب را به صورت علمی بیان کرده باشد.

چند نکته در باره پدیدآورندگان:

۱. همه القاب مثل: شیخ، دکتر، آیت‌الله و... حذف شده است، ولی لقب «سید» از آنجا که حکایت از امری واقعی می‌کند و همچنین شاخصه‌ای اصلی و قابل اعتنا در جهان اسلام است، به طوری که در شناسنامه‌ها نیز ثبت می‌شود، در کلیه موارد ذکر گردیده است؛ مگر در مواردی که تشخیص داده نشده و یا افرادی که به هیچ وجه به سیادت مشهور نبوده‌اند.
۲. در مورد نام‌هایی که به صورت اختصاری ثبت شده‌اند، در صورت عدم شناسایی نام کامل، به نام اختصاری اکتفا شده است.
۳. در نام‌های لاتین در اکثر موارد نام اختصاری وسط حذف شده است. همچنین حرف گردانی بعضی از نام‌ها به علت نداشتن منابع کافی در مورد مستند این نام‌ها در فارسی، به صورت تحت اللفظی صورت گرفته است.

عنوان

پس از سرشناسه، عنوان قرار می‌گیرد و چنانچه اثری عنوان فرعی هم داشته باشد، پس از عنوان اصلی و با علامت (:) می‌آید.

چند نکته در باره عناوین:

۱. در صورتی که عنوان روی جلد با عنوان مندرج در صفحه عنوان، اختلاف داشته باشد، صفحه عنوان ملاک قرار گرفته و تفاوت آن با روی جلد، در ملاحظات ذکر شده است.
۲. هر گاه به دنبال عناوین، الفاظ و القاب دال بر تکریم و احترام مثل (ره) و (رض) و... یا علایم غیر ضروری دیگر وجود داشته است، حذف شده و تنها علامت (ع) و (س) برای انبیا، ائمه و امامزادگان مشهور باقی نگه داشته شده است.
۳. در مورد کتابهایی که عنوان لاتین داشته‌اند، عناوین لاتین ذکر شده است.

مشخصات اثر

پس از ذکر کمک پدیدآورندگان، مشخصات کتابشناختی یک اثر ذکر می‌شود، که شامل تعداد و شماره جلد، محل نشر، ناشر، تعداد صفحه، زبان، شمارگان (تیراژ)، قطع، نوع جلد و بهای آن است. آن‌گاه نوبت به فهرس، منابع، کتابنامه، عکس، نمودار و... می‌رسد. پس از اتمام این مشخصات، چنانچه منبعی دارای مقدمه یا ضمیمه علمی باشد عنوان، نویسنده و تعداد صفحات آن ذکر می‌شود. عناوین مقالات مجموعه‌ها به همراه نام نویسندگان آنها، پس از مشخصات کتابشناختی آن مجموعه ذکر گردیده است.

ارتباطات محتوایی

عنوان اصلی متن مبدأ در ترجمه، شرح و یا نقد و توصیف شده در این قسمت ذکر می‌شود. برای این منظور از عبارت: عنوان متن شرح شده، یا نقد شده و... استفاده شده است.

کدها

پس از اطلاعات کتابشناختی، در صورتی که کتابی دارای شابک، کد دیویی و کنگره باشد - در مواردی که در فهرست فیبا موجود بوده است - ذکر می‌شود. این کدها در برخی موارد اشتباهاتی نیز داشته‌اند، که اصلاح شده است. در پایان، کد پارسا می‌آید. کد پارسا شماره‌ای است که از طریق آن می‌توان به اطلاعات آن اثر بر روی شبکه اینترنت دسترسی پیدا کرد. در ابتدای این کد B نماد کتاب، S نماد مجموعه مقالات، G نماد مقاله مجموعه، A نماد مقاله نشریه و P نماد پایان‌نامه است.

ملاحظات

هر نکته خاصی که ذکر آن در باره یک اثر لازم است، در ملاحظات بیان می‌شود.

نمایه‌های موضوعی

کلیه منابعی که فرایند مآخذشناسی در مورد آنها انجام پذیرفته، با استفاده از زبان کنترل شده نمایه‌سازی شده‌اند. در طراحی این سیستم سعی شده است از مباحث تئوریک صرف، پرهیز شود و اصطلاحات رایج و شایع در منابع اسلامی مورد استناد قرار گیرد. بدین لحاظ، نمایه‌ها هیچ‌گاه ثابت نخواهد بود و هم‌زمان با پیشرفت و پویایی علوم و اصطلاحات آن، حرکت خواهد کرد. اصل اصطلاح‌سازی و نمایه‌زنی در واقع برای طبقه‌بندی و جستجوهای موضوعی نرم‌افزاری به کار می‌آید. در عین حال به منظور شناسایی موضوعی منابع، نمایه‌هایی مختصر برای هر منبع فراهم آمده و در پایان، فهرستواره الفبایی نمایه‌های موضوعی همراه با شماره‌های مربوط، به نمایش گذاشته شده است.

برخی منابع دارای موضوعات متعددی هستند؛ یکی اصلی و بقیه فرعی؛ در این موارد نمایه‌های موضوعی به دو صورت آمده است: نمایه اصلی با حروف برجسته و نمایه‌های فرعی با حروف معمولی به نمایش درآمده است و هر کدام از این نمایه‌ها با علامت (!) از یکدیگر جدا شده‌اند. همچنین در ذیل بعضی موضوعات، آثار ارجاعی (با علامت ⚡) معرفی شده‌اند؛ این بدان معناست که نمایه اصلی اثر در ذیل موضوع دیگری قرار دارد که به آن ارجاع شده است.

۹ چکیده‌نویسی

متونی که از ویژگی پژوهشی و علمی بالاتری برخوردار بوده‌اند، چکیده شده‌اند. در مجموع برای بیش از ۴۰٪ منابع، چکیده تهیه شده است.

مقصود از چکیده‌نویسی آن است که یافته‌های مهم یک اثر، به اختصار اما حتی الامکان کامل، در اختیار پژوهشگر قرار بگیرد. چکیده دارای انواعی است و به چکیده توصیفی، تشریحی، انتقادی و... تقسیم می‌شود. هر یک از این گونه‌ها نیز از اصول و روشهای فنی خاصی پیروی می‌کنند.

چکیده‌ها عمدتاً از نوع توصیفی و گاه توصیفی - تشریحی است و تابع اصول و قواعد کلی زیر است:

۱. تعداد کلمات آن محدود است و معمولاً از ۲۵۰ کلمه تجاوز نمی‌کند. انتخاب این تعداد کلمات برای چکیده‌های موجود، به منظور صرفه‌جویی در وقت کاربران، به عنوان مهم‌ترین هدف چکیده‌نویسی صورت گرفته است. درست است که چکیده هر اندازه طولانی‌تر باشد، اطلاعات بیشتر و جزئی‌تری را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهد، ولی به همان نسبت نیز او را از دستیابی به منابع دیگر باز می‌دارد و زمان زیادتری از وی می‌گیرد و این امر با هدف عمده دیگر چکیده، که دستیابی به بیشترین اطلاعات در کمترین فرصت است، منافات دارد.

۲. از هر نوع نقد و نظر و ارزش‌دآوری در باره متن چکیده شده (جز در موارد بسیار اندک)، خودداری و خوب و بد آن به خواننده واگذار شده است. این روش به پژوهشگران امکان می‌دهد تا در انتخاب منبع مورد نظر، آزادانه عمل کنند و از هر نوع تردید و پیش‌داوری در باره آن مصون بمانند. افزون بر آن اصولاً دآوری در باره یک اثر، کار چندان ساده‌ای نیست.

۳. تمام موضوعات مهمی که به صورت جانبی در متن اثر، مورد بحث قرار گرفته‌اند، از طریق کلیدواژه به پژوهشگر معرفی شده‌اند. تعیین کلیدواژه‌ها به پژوهشگران امکان می‌دهد تا مطالب مورد نیاز خود را حتی در میان آثار و منابعی که هیچ گونه گمانی نسبت به آنها نمی‌رود، پیدا کنند.

۴. برای یکسان‌سازی چکیده‌ها، الگوی واحدی طراحی شده است تا تمام منابع در آن معرفی شوند. در این الگو چکیده با جمله‌ای آغاز می‌شود که آینه تمام‌نمای کتاب باشد.

در ادامه که بدنه اصلی چکیده را تشکیل می‌دهد، مواردی همچون انگیزه تالیف، مذهب و روش نویسنده، اهم مطالب و نتایج کتاب و گاه برخی اطلاعات جانبی ارائه می‌شود. در پایان نیز، در صورت لزوم، به سر فصلها و عناوین کتاب اشاره می‌شود.

فهرستواره‌ها

سرانجام چند فهرستواره بر اساس حروف الفبا تنظیم و ضمیمه شده است که با مراجعه به آنها می‌توان به صورتی روشمند، از اطلاعات کتب و منابع استفاده نمود. این فهرستواره‌ها عبارت‌اند از: عناوین، پدیدآورندگان، ناشران، موضوعات به صورت الفبایی، عناوین به لاتین، کدهای دیوئی و کنگره و نشریات.

در فهرستواره پدیدآورندگان پس از ذکر نام هر پدیدآورنده، شماره‌های همه آثار او ذکر شده است تا بتوان تمام آثار یک پدیدآورنده را یکجا پیدا کرد. در این فهرست تمامی پدیدآورندگان فارغ از نقششان آورده شده‌اند. نیز ارجاعات سودمندی برای نام‌ها در دسترس قرار گرفته است.

فهرستواره الفبایی موضوعات با ذکر شماره آثاری که در هر موضوع وجود دارد برای تکمیل استفاده، آمده است. نمایه سازی موضوعات بر اساس نمودار درختی موضوعات پارسا شکل گرفته است. کدهای دیوئی و کنگره نیز در فهرست‌های جداگانه‌ای آورده شده تا راهنمای کتابخانه‌ها و مراکز آموزشی و فرهنگی قرار گیرد. در فهرست نشریات مشخصات اصلی هر نشریه همراه با تاریخ چاپ و نشر آنها آمده است.

در پایان، نمودارهای آماری مختلفی که بیانگر وضعیت چاپ و نشر و مطالعات و پژوهشهای اسلامی است عرضه شده است.

علائم و نشانه‌ها

کتابها	
مقالات نشریات	
مقالات مجموعه	
پایان نامه‌ها	
چکیده	
ارجاعی	
ملاحظات	
نمایه	

برای آشنایی هرچه بیشتر کاربران، سه نمونه از نمایش مشخصات کتاب و مقاله مجموعه و مقاله نشریه آورده شده است:

نماد کتاب		مرشنامه (پدیدآورنده)		سبحانی، جعفر (۱۳۰۸ -)	
کتابخانه		شماره پیاپی		۵۴۵-	
عنوان		حسن و قبح عقلی یا پایه‌های اخلاق جاودان زیربنای مسائل کلامی،			
کمک پدیدآورنده		به کوشش علی ربانی گلپایگانی (۱۳۳۴ -)،			
محل نشر	ناشر	نوبت چاپ	شمارگان	تعداد صفحات	زبان
قم:	مؤسسه امام صادق (ع)،	چاپ اول/	۲۰۰۰ نسخه،	۲۸۳ص،	فارسی،
قطع و نوع جلد	منابع ارجاعی				
منابع: ۲۶۷-۲۷۱.					
شابک: ۹۶۴-۲۵۷-۰۵۳-۳					
شماره استاندارد بین‌المللی کتاب					
کنگره: BP۲۱۹/۷/S۲H۵					
کد رده‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا					
دیویی: ۲۹۷/۴۲					
کد رده‌بندی دیویی					
کد پارسا: B۶۶۸۲۷					
کد یافتن اثر در شبکه جهانی					
نماد نمایه		قاعده حسن و قبح عقلی (کلام)			
نمایه اصلی		حسن و قبح افعال:			
نماد چکیده		بررسی مبانی قاعده			
کلید واژه		حسن و قبح در اخلاق			

۱- ۸ را به بررسی دامنه مفهومی حسن و قبح، ملاکهای حسن و قبح و دیدگاه فلاسفه و محققان اختصاص داده و حسن و قبح را از یقینیات دانسته، نه مشهورات. در فصل ۹ و ۱۰ دلایل قائلان و منکران مسئله تحلیل شده و همه ادله منکران، نقد و بررسی شده است. سپس در فصل ۱۱ نتایج اخلاقی قاعده از جمله لزوم شکر منعم، قوانین در جهان متغیر و حسن تکلیف را بیان کرده و در ادامه در فصل ۱۲ بر اساس این نتایج و مبانی، مکاتب اخلاقی غرب و پایه‌های فکری آنها را نقد کرده است. رابطه حسن و قبح با اصل حرکت و تکامل، ارتباط حکمت عملی با حکمت نظری و دیدگاه علامه طباطبائی درباره حسن و قبح مطالب فصلهای پایانی را تشکیل می‌دهد.

